

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ҚАЗІРГІ ӘЛЕУМЕТТІК МӘДЕНИ ЖӘНЕ ГЕОСАЯСИ
НАҚТЫЛЫҚТАҒЫ ҚҰНДЫЛЫҚТАР – ТӘРБИЕНІҢ
ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ НЕГІЗІ»

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК
КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛДАРЫ

II КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

«ЦЕННОСТИ КАК КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ ОСНОВА ВОСПИТАНИЯ
В СОВРЕМЕННЫХ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ
И ГЕОПОЛИТИЧЕСКИХ РЕАЛИЯХ»

МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

II КНИГА

Қостанай қ., 2025 ж.
г. Қостанай, 2025 г.

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Қуанышбаев Сеитбек Бекенович, география ғылымдарының докторы, доцент, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, Қазақстан; **Наурызбаева Эльмира Кенжеғалиқызы**, тарих ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің академиялық мәселелер жөніндегі проректоры; **Жарлығасов Женис Бахытбекович**, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры; **Скударева Галина Николаевна**, педагогика ғылымдарының докторы, доцент, Ресейлік Мәскеу облысындағы Мемлекеттік жоғары білім беру ұйымы «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректоры, педагогика кафедрасының меңгерушісі, Ресей; **Бережнова Елена Викторовна**, педагогика ғылымдарының докторы, Ресей Сыртқы істер министрлігінің Мәскеу мемлекеттік Халықаралық қатынастар институтының (университет) профессоры; **Есіркепова Кенжегүл Қабылғазықызы**, филология ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институтының директоры; **Ибраева Айман Елемановна**, Қостанай облысы әкімдігінің Білім басқару басшысы; **Калимжанова Роза Лаиковна**, PhD докторы, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының меңгерушісі; **Утегенова Бибикуль Мазановна**, педагогика ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Смаглий Татьяна Ивановна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Жетписбаева Айсылу Айратовна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы. Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

Қазіргі әлеуметтік мәдени және геосаяси нақтылықтағы құндылықтар - тәрбиенің тұжырымдамалық негізі:
Қ 22 Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары: II Кітап, 27 ақпандағы 2025 жылдың – Қостанай: Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2025 . – 1611 б. = Ценности как концептуальная основа воспитания в современных социокультурных и геополитических реалиях: Материалы международной научно-практической конференции: II книга, 27 февраля 2025 года. – Костанай: Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, 2025. – 1611 с.

ISBN 978-601-356-498-2

Жинақта Алтынсарин оқуларының «Қазіргі әлеуметтік мәдени және геосаяси нақтылықтағы құндылықтар – тәрбиенің тұжырымдамалық негізі» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының материалдары жарияланған. Бұл Қазақстандық білім беру жүйесіндегі балалар мен жастарды тәрбиелеудің құндылықтары туралы зерттеулер, еліміздің ұлттық біртұтас тәрбие бағдарламаны жүзеге асыру жолдары, жас ұрпақты тәрбиелеуде халықаралық және отандық тәрбие мәселелері ескеру жолдары, мектеп пен отбасының қоғамдық тәрбие күштерін біріктіру туралы пікірлері, зерттеу ұсынылымдары туралы мақалалар жинақталған.

Жинақта білім беруде ұлттық тәлім-тәрбие құндылықтарын еңгізудің өзекті мәселелері, озат тәжірибелер, біртұтас тәрбиенің бағыт-бағдарымен тенденцияларын айқындалып, сондай-ақ қолжетімділікпен инклюзивтілікті қамтамасыз ету, барлық деңгейлердегі мазмұнның құндылық аспектісін өзектендіру, білім беру ұйымдарында ашықтық пен ынтымақтастық ахуалын құру, білім беруді дамыту мен психологиялық-педагогикалық қолдаудың инновациялық форматтарымен тиімді тәжірибелерін еңгізу, педагогикалық ғылым мен практиканы интеграциялау қарастырылған.

Конференция материалдары қазіргі білім беру контекстіндегі Ы. Алтынсариннің педагогикалық мұрасының өзектілігін, оқытудың гуманистік теориясының ғылыми негіздерін, қазіргі педагогикалық білім берудегі ғылым мен практиканың өзара байланысы мәселесін шешу жолдарын, интегративті жүйе ретіндегі кәсіпке дейінгі педагогикалық білім берудің маңыздылығын, цифрлық ресурстарды пайдалана отырып, педагогтардың тәрбие мәселелерін өз қызметтерінде шешу жолдары айқындалған.

Бұл жинақтың материалдарын ғалымдар, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілер, педагог-психологтар, магистранттар мен студенттер пайдалана алады.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Ценности как концептуальная основа воспитания в современных социокультурных и геополитических реалиях», определяющие общие направления тенденции внедрения национальной программы «Біртұтас тәрбие», такие, как ценностные аспекты воспитания подрастающего поколения, анализ возможностей и лучших практик по внедрению единой программы воспитания, поддержка взаимодействия школ и семьи в воспитании ценностных ориентиров детей и молодежи, изучение путей создания безопасной и поддерживающей образовательной среды в организациях образования.

Материалы Конференции посвящены обсуждению актуальности педагогического наследия Ы. Алтынсарина в контексте современных ориентиров ценностных смыслов воспитания, научных основ аксиологических аспектов обучения и воспитания, а также вопросы готовности педагогов к современным вызовам в отечественном образовании, педагогической готовности педагогов к инновационной деятельности с использованием цифровых ресурсов. Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-498-2

9 786013 564982

УДК 37.02
ББК 74.00

-Ұлттық тәрбие және құндылықтар негізінде арнайы элективті курстар енгізу – “Рухани тәрбие”, “Адалдық сабағы”, “Қазақтың еңбек мектебі” сияқты модульдер;
-Қыз балаларға арналған ІТ және техникалық білім жобаларын дамыту – ауылдық жерлерде де қыздарға арналған арнайы гранттық бағдарламалар ашу;
-Отбасы, мектеп және қоғам арасындағы ынтымақтастықты арттыру – тәрбиенің жалғыз мектептің міндеті емес екенін түсіндіру;
-Ыбырай мектебі үлгісінде интернаттық оқу-тәрбие кешендерін ашу – еңбекпен ұштастырылған, ауыл баласына арналған жан-жақты мектептер.

Қазіргі мысал:

– “100 нақты қадам”, “Жаңа гуманитарлық білім”, “Тәрбие және білім” сияқты мемлекеттік жобаларда Алтынсарин идеялары көрініс табуда.
– 2023 жылдан бері енгізілген “Жалпыадамзаттық құндылықтар” компоненті – Алтынсариннің рухани-адамгершілік тәрбиесімен толық сәйкеседі.
– “Ұстаз мәртебесі” туралы Заң – мұғалім бейнесінің қайта бағалануын қамтамасыз етуде, бұл да Алтынсарин армандаған қоғамның көрінісі [8].

Қорытындылай келе:Ыбырай Алтынсарин – тек өткеннің тұлғасы емес, келешекке жол көрсететін жарық шамшырақ. Оның көзқарасы бүгінгі білім жүйесіне мән, мазмұн, бағдар береді. Жас ұрпақты тәрбиелеуде бізге қажеті – оның ұлттық болмысқа негізделген, өркениетке ұмтылған ұстаздық философиясын жаңаша ұғыну, дамыту, жүзеге асыру.

Әдебиеттер тізімі:

1. Алтынсарин Ы. Таңдамалы шығармалар / Құраст. Ә. Дербісалин. – Алматы: Жазушы, 1988. – 368 б.
2. Дербісалин Ә. Ыбырай Алтынсарин: өмірі мен қызметі. – Алматы: Мектеп, 1971. – 160 б.
3. Қалиев С. Қазақ этнопедагогикасының теориялық негіздері мен тарихы. – Алматы: Рауан, 1996. – 272 б.
4. Нұрғалиев Р. Ыбырай мұрасы және қазіргі білім беру жүйесі // Білім – Образование. – 2022. – №3. – Б. 14–17.
5. Ахметов К. Ыбырай Алтынсарин – ұлт ұстазы. – Қостанай: Шапағат, 2015. – 210 б.
6. Сарыбаев Ш. Қазақ тіл білімінің мәселелері. – Алматы: Ғылым, 1993. – 240 б.
7. Жұмабаев М. Педагогика: оқу құралы / Жауапты ред. Қ.Бітібаева. – Алматы: Рауан, 1992. – 144 б.
8. Қазақстан Республикасында білім беруді және ғылымды дамытудың 2020–2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. – Нұр-Сұлтан: ҚР БҒМ, 2019. – 80 б.
9. Баймұратов У. Ұлттық тәрбие – рухани жаңғыру негізі // Ұлағат. – 2021. – №2 (32). – Б. 22–26.

ӨОЖ 376

ҚАЗАҚ ТІЛІ МЕН ӘДЕБИЕТІ САБАҚТАРЫНДА ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУДІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ

Бекенова Айзада Сайлаубаевна
қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі
Қостанай облысы әкімдігінің білім басқармасының
«Қостанай қаласы білім бөлімінің
негізгі орта білім беретін №14 мектебі» КММ

Курманғалиева Бигайша Аскеровна

қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі
Қостанай облысы әкімдігінің білім басқармасының
«Қостанай қаласы білім бөлімінің
№4 жалпы білім беретін мектебі» КММ
Қостанай қ., Қазақстан

Аңдатпа

Қазіргі білім беру жүйесінде инклюзивті білім беру кеңінен қолданылуда. Бұл модель ерекше қажеттілігі бар оқушылардың да жалпы білім беру ортасында тең дәрежеде білім алуына мүмкіндік береді. Мақалада қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында инклюзивті білім беруді жүзеге асырудың маңызы мен әдіс-тәсілдері қарастырылады. Инклюзивті білім беру принциптері оқушылардың жеке мүмкіндіктері мен қажеттіліктеріне сәйкес ұйымдастырылған оқу процесінде қолданылатын әдістер мен тәсілдер арқылы жүзеге асады. Қазақ тілі мен әдебиеті пәндерінде инклюзивті білім беруді тиімді жүзеге асыру үшін мұғалімдер оқушылардың жеке қабілеттерін ескере отырып, білім беру материалдарын және оқыту әдістерін бейімдеуге тиісті. Бұл мақалада инклюзивті білім берудің тиімділігі, оның шығармашылық, әлеуметтік және академиялық дамуға әсері, сондай-ақ қолданылатын әдіс-тәсілдер талданады.

Түйінді сөздер: инклюзивті білім беру, тең жағдай, ұлттық мәдениет, тұлғалық даму, әдіс-тәсілдер, әлеуметтік ынтымақтастық, шығармашылық қабілеттер, білім сапасы

Аннотация

Инклюзивное образование широко применяется в современной системе образования. Эта модель позволяет учащимся с особыми потребностями получать равное образование в общеобразовательной среде. В статье рассматриваются значение и методы реализации инклюзивного образования на уроках казахского языка и литературы. Принципы инклюзивного образования реализуются посредством методов и подходов, используемых в учебном процессе, организованном в соответствии с индивидуальными возможностями и потребностями обучающихся. Для эффективной реализации инклюзивного образования по предметам казахский язык и литература учителям необходимо адаптировать учебные материалы и методы обучения с учетом индивидуальных возможностей учащихся. В статье анализируется эффективность инклюзивного образования, его влияние на творческое, социальное и академическое развитие, а также используемые методы и подходы.

Ключевые слова: инклюзивное образование, равные возможности, национальная культура, развитие личности, методы, социальное сотрудничество, творческие способности, качество образования.

Abstract

Inclusive education is increasingly being implemented in modern educational systems, providing equal learning opportunities for all students, including those with special educational needs. This article examines the importance and methods of implementing inclusive education in the teaching of Kazakh language and literature. The principles of inclusive education are realized through teaching methods and techniques tailored to meet the individual needs and capabilities of students. To effectively implement inclusive education in Kazakh language and literature classes, teachers must adapt teaching materials and methods based on students' individual abilities. The article discusses the effectiveness of inclusive education, its impact on students' creative, social, and academic development, and the methods used to achieve these goals.

Key words: inclusive education, equal opportunities, national culture, personal development, methods, social cooperation, creativity, quality of education

Қазіргі таңда білім беру жүйесінде инклюзивті білім беру маңызды бағытқа айналып отыр. Инклюзивті білім беру ерекше білім қажеттілігі бар оқушыларды да жалпы білім беру ортасына интеграциялауды көздейді. Мұндай оқыту тәсілінің басты мақсаты – барлық балалардың білім алуына тең жағдай жасау. Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында инклюзивті білім беруді жүзеге асыру осы бағыттағы маңызды қадам болып табылады. Бұл мақалада қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында инклюзивті білім берудің принциптері, әдіс-тәсілдері, сондай-ақ оның тиімділігі қарастырылады.

1. Инклюзивті білім беру дегеніміз не?

Көптеген жылдар бойы білім беру жүйесі балаларды білім алуға және өз әлеуетін жүзеге асыруға мүмкіндік бермей, қарапайым және мүгедек балаларды нақты түрде бөлді. Мұндай жағдайдың әділетсіздігі айқын көрінеді. Даму ерекшеліктері бар балалар да басқа балалармен тең мүмкіндіктерге ие болуы тиіс. Сондықтан оларға қолайлы жағдайлар жасайтын инклюзивті білім беруді енгізу қажеттілігі туындады.

Жалпы «инклюзия» дегенге тоқталсақ, бұл сөз ағылшын тілінен (inclusive) – «қосу», ал француз тілінде (inclusif) – енгізілген, қамтылған деген мағынаны білдіреді. Яғни, енгізілген немесе қамтылған білім деп атаса да болады. Бұл термин білім беру мекемелерінде ерекше білім беру қажеттілігі бар балалардың оқу үрдісін сипаттау мақсатында қолданылады.

Инклюзивті білім беру – әрбір оқушының қажеттілігі мен қабілетіне сәйкес білім алу мүмкіндігін қамтамасыз ету. Мұндай білім беру жүйесінде барлық оқушылар тең дәрежеде білім алып, өз қабілеттерін толықтай дамытуға мүмкіндік алады. Бұл жүйе ерекше білім қажеттілігі бар балаларға да білім алуға жағдай жасап, оларды жалпы білім беру процесіне кіріктіреді. Инклюзивті білім беру балалардың тұлғалық дамуына, әлеуметтік және шығармашылық қабілеттерінің артуына ықпал етеді.

Инклюзивті білім берудің негізгі қағидаттары:

- Барлық адамдарға тең мүмкіндіктер беру;
- Балалардың ерекше білім алу қажеттіліктерін ескере отырып, оқыту мен тәрбиелеудің әдістері, нысандары мен құралдарын жеке түрде анықтау;
- Баланың өзіндік белсенділігін арттыру үшін жағдай жасау;
- Білім беру процесіне балаларды, ата-аналарды және педагогтарды белсенді түрде тарту;
- Мүмкіндігі шектеулі балалардың отбасылары мен серіктестік орнату.

Инклюзивті білім беретін мектептерде білім мазмұны үш түрлі бағдарлама бойынша жүргізіледі:

- жалпы мектептерге арналған типтік оқу бағдарламалары
- мүмкіндігі шектеулі балалардың ақаулық типтеріне сәйкес арнаулы білім беру бағытындағы оқу бағдарламалары
- мүмкіндігі шектеулі балалардың психофизикалық ерекшеліктерін есепке ала отырып әзірленген оқытудың жеке бағдарламасы

Балаларды оқытудың мынадай түрлерін бөліп көрсетуге болады:

1. Стационарлық оқыту
2. Үйде білім беру
3. Коррекциялық балабақшада оқыту
4. Кері инклюзия негізінде түзету балабақшасында оқыту
5. Ішінара инклюзия
6. Толық инклюзия

Бүгінгі таңда елімізде кеңінен таралған инклюзивті білім берудің өз артықшылықтарымен қатар, кемшіліктері де бар. Инклюзивті білім берудің бірнеше кемшіліктері мыналар:

Инклюзивті білім беру нысанын қажет ететін адамдарға қолдау көрсету үшін қажетті білімі бар мамандардың (тәлімгерлер, мұғалімдер, әлеуметтік педагогтар, логопедтер, дефектологтар, психологтар) жетіспеушілігі;

Оқу процесінде оқушының білімін объективті бағалау (көп жағдайда асыра бағалау) жиі орын алмайды, себебі оның денсаулығына байланысты мейірімділік көрсетіледі;

Инклюзивті білім беруге мұқтаж азаматтар үшін қажетті ақпараттың жеткіліксіздігі. [1]

2. Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында инклюзивті білім берудің маңызы

Қазақ тілі мен әдебиеті пәндері әрбір оқушының ұлттық мәдениет пен әдебиетке деген қызығушылығын арттырып, оның рухани дамуына ықпал етеді. Инклюзивті білім беру арқылы осы пәндерде барлық оқушылардың тұлғалық, интеллектуалдық және шығармашылық дамуы қамтамасыз етіледі. Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында инклюзивті білім берудің маңызы өте зор, өйткені бұл пәндер оқушыларды адамгершілікке, әдебиетке, мәдениетке тәрбиелеумен қатар, олардың ой–өрісін кеңейтуге мүмкіндік береді.

Сондықтан, қазіргі уақытта мұғалімдердің алдында тұрған міндет – даму мүмкіндіктері шектеулі балаларды қатардағы балалармен бірге оқыту. Жалпы білім беретін мектепте мүмкіндігі шектеулі оқушылардың интеграцияланған оқуын ұйымдастыру маңызды. Осыған байланысты, әр мұғалім өз сабақтарында ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларға ерекше көңіл бөліп, жеке жұмыстарды ұйымдастыруы қажет. [2]

3. Инклюзивті білім беру әдіс–тәсілдері

Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында инклюзивті білім беру тәсілдерін қолдану үшін түрлі әдістер мен құралдар пайдалануға болады:

а) Дифференциация: Оқушылардың әртүрлі қабілеттерін ескере отырып, оқу материалдарын бейімдеу. Бұл тәсіл барлық оқушыларға тапсырмалар мен тапсырмаларды өздерінің деңгейіне сай орындауға мүмкіндік береді. Сабақта пайдаланатын тапсырмалар:

1. Негізгі тапсырмалар: Оқушылардың барлығы орындауы тиіс, базалық білім мен дағдыларды қамтиды.

2. Қосымша тапсырмалар: Оқушылардың қабілетіне қарай күрделендірілген тапсырмалар, олар тереңірек түсінік алуға мүмкіндік береді.

3. Жеке тапсырмалар: Оқушылардың жеке қажеттіліктеріне сәйкес тапсырмалар, мысалы, қосымша материалдар немесе жобалар.

4. Креативті тапсырмалар: Оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға

– ә) Топтық жұмыс: Әртүрлі қабілеттері бар оқушыларды топтастыру, олардың өзара көмектесуіне мүмкіндік беру. Бұл әдіс оқушыларды бір-бірінен үйренуге, ынтымақтастықта жұмыс істеуге баулиды.

– б) Шығармашылық тапсырмалар: Оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамыту үшін жазба жұмыстарын, шығарма жазуды, тақырыптық пікірталастарды ұйымдастыру.

– в) Мультимедиялық құралдар: Инклюзивті білім беру үшін әртүрлі бейнемазмұндар, слайдтар, дыбыстық жазбалар мен интербелсенді тақталар қолдану оқушылардың оқу процесіне қызығушылығын арттырады.

– г) Қолданбалы жаттығулар мен ойындар: Оқушыларды қызықтыру мақсатында тілдік және әдеби тақырыптар бойынша әртүрлі жаттығулар мен ойындарды пайдалану. [3]

– 4. Инклюзивті білім беру арқылы қазақ тілі мен әдебиетін оқыту артықшылықтары

– Инклюзивті білім берудің қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында қолданылуы оқушылардың білім сапасын жақсартуға ықпал етеді. Бұл тәсілдің бірнеше маңызды артықшылықтары бар:

– Барлық оқушыларға тең мүмкіндіктер жасау: Әртүрлі қабілеттері бар оқушылар бірдей деңгейде білім алады.

– Әлеуметтік ынтымақтастықты дамыту: Оқушылар арасында өзара құрмет пен ынтымақтастық қалыптасады, бұл оларды қоғамға бейімдейді.

– Шығармашылық қабілеттердің дамуы: Топтық жұмыстар мен шығармашылық тапсырмалар оқушылардың жеке қабілеттерін арттыруға мүмкіндік береді.

– Өртүрлі оқыту тәсілдерінің бірігуі: Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында инклюзивті білім беру тәсілдерінің тиімді үйлесімі оқушылардың тілдік дағдыларын жақсартуға мүмкіндік береді. [4]

5. Қорытынды

Инклюзивті білім беру қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында маңызды рөл атқарады. Бұл тәсіл әрбір оқушының ұлттық мәдениетке деген қызығушылығын арттырады. Инклюзивті білім беру арқылы барлық оқушылардың тұлғалық және шығармашылық дамуы қамтамасыз етіледі. Мұғалімдер даму мүмкіндіктері шектеулі балаларды қатардағы оқушылармен бірге оқытуы тиіс. Интеграцияланған оқу мүмкіндігі шектеулі оқушылардың білім алуына мүмкіндік береді. Әр мұғалім ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларға назар аударуы қажет. Дифференциация әдісі оқу материалдарын әртүрлі қабілеттерге бейімдеуге мүмкіндік береді. Негізгі, қосымша, жеке және креативті тапсырмалар оқушылардың білімін тереңдетеді. Топтық жұмыс оқушылардың ынтымақтастықта жұмыс істеуіне көмектеседі. Шығармашылық тапсырмалар оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға ықпал етеді. Мультимедиялық құралдар оқу процесіне қызығушылықты арттырады. Қолданбалы жаттығулар мен ойындар оқушыларды қызықтырады. Инклюзивті білім беру барлық оқушыларға тең мүмкіндіктер береді. Әлеуметтік ынтымақтастықты дамыту оқушылар арасында құрмет қалыптастырады. Шығармашылық қабілеттердің дамуы оқушылардың жеке дағдыларын арттырады. Өртүрлі оқыту тәсілдерінің бірігуі тілдік дағдыларды жақсартады. Инклюзивті білім беру оқушылардың білім сапасын арттырады. Бұл тәсіл оқушыларды қоғамға бейімдейді. Инклюзивті білім беру қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында тиімділікті арттырады. Нәтижесінде, инклюзивті білім беру оқушылардың жалпы дамуына оң әсер етеді.

Инклюзивті білім беру қазақ тілі мен әдебиеті пәндерінде оқушыларға олардың жеке қажеттіліктеріне сәйкес білім беру арқылы жалпы білім сапасын арттырады. Сондықтан инклюзивті білім беру жүйесін одан әрі дамыту маңызды. [5]

Әдебиеттер тізімі:

1. Сейталиева, Г. Қ. (2020). Инклюзивтібілім беру: теориясы мен практикасы. Алматы: Қазақуниверситеті.
2. Абдуллаева, Ә. С. (2019). Қазақтілі мен әдебиетісабақтарындаинклюзивтібілім беру. Білімжәнеғылым, 2(5), 45–52.
3. Оспанова, Г. Ж. (2018). Инклюзивтібілім беру: оқу–тәрбиепроцесіндегіжаңабағыттар. Жасғалым, 4(6), 30–35.
4. Айтқұлов, Н. Ә. (2017). Инклюзивтібілім беру жүйесіндегіжаңатәсілдер мен әдістер. Қазіргібілім беру, 3(7), 12–17.
5. Шәкенова, А. С. (2021). Инклюзивтібілім беру: балалардыңтеңмүмкіндіктері. Астана: Мектеп.

**БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНДАҒЫ АУЫТҚУЛАРДЫҢ АЛДЫН АЛУ САЛАСЫНДАҒЫ
ТИІМДІ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ТӘЖІРИБЕЛЕР**

**ЭФФЕКТИВНЫЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПРАКТИКИ В ОБЛАСТИ ПРОФИЛАКТИКИ
ДЕВИАЦИЙ В ОРГАНИЗАЦИЯХ ОБРАЗОВАНИЯ**

Абдуллаева Гунай Имран–кызы	Самосаботаж учебной деятельности и его профилактика как психолого– педагогическая проблема	3
Азатқызы Айзат	Жаратылыстану бағытында дуалды оқытудың тиімділігі мен келешегі	8
Айменова Ляззат Булатовна	Профилактика аутодеструктивного поведения среди несовершеннолетних: эффективные практики в школе	13
Акылбекова Эльмира Акылбековна, Даниярова Айтолкын Темирболатовна	Бастауыш сынып оқушыларының агрессиясының психологиялық–негіздері	17
Аллавердиева Наталья Евгеньевна	Педагогическое сопровождение профилактики девиантного поведения обучающихся в колледже	21
Аллахвердиева Индира Кязимовна	Профилактика девиантного поведения в организации образования	26
Алпысбаева Гульнара Болатбековна, Тойгамбаева Асель Темиргалеевна	Инклюзивные технологии в обучении английскому языку: создание комфортной и поддерживающей среды для каждого ученика	31
Ансаганов Бекзат Сейтжанович, Демисенова Шнар Сапаровна	Роль социального интеллекта в педагогической деятельности	35
Асылбеккова Самал Асылбекқызы	Профилактика девиантного поведения детей на уроках биологии	39
Атаева Колканат Кабдыгалымовна	Ертегі терапиясын тиімді қолдану	44
Байдильдина Каламкас Нурланқызы	Развитие эмоционального интеллекта у подростков как способ профилактики девиантного поведения	48
Байменова Ботагоз Жумағалиевна, Нурманова Айнагуль Рахимжановна	Новые подходы в преподавании казахского языка и литературы: цифровизация и мультимедийные технологии в обучении	51
Байнакатова Зияда Мөндьғалиевна, Кравченко Татьяна Николаевна	Возрастная анатомия и психология: как учесть все риски и создать безопасную (или благоприятную) среду в организациях образования	55
Бакубаева Гульсара Бахчановна	Эффективные педагогические практики в области профилактики девиаций в организациях образования	59

4 СЕКЦИЯ

Батырбаева Анна Янисовна, Демисенова Шнар Сапаровна	Исследование актуального уровня развития личных профессиональных перспектив в старшем школьном возрасте	63
Бейсенова Сандугаш Аяпбергеновна	Ы. Алтынсариннің ұлттық ағартушылық құндылықтарын өркениетпен ұштастыруы	67
Бекенова Айзада Сайлаубаевна, Курманғалиева Бигайша Аскеровна	Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында инклюзивті білім беруді жүзеге асыру	72
Бектурганова Зульфия Казиевна	Методология обучения на основе связи биологии и химии	77
Бердыгулова Гульзайра Талиповна	Проблемы инклюзивного образования	80
Бобжикова Жанат Жолмагамбетовна	Эффективные педагогические практики в области профилактики девиации в организациях образования	84
Богинская Юлия Валериевна, Кухарь Наталья Сергеевна	Профилактика детской агрессии: опыт специалистов	86
Богучарская Ольга Васильевна	Применение арт–терапевтических методов в коррекции эмоциональных отклонений у школьников: теоретические и практические аспекты	91
Bokhanova Aygul Serikbaevna, Zhaparova Laila Bekzatkhonovna	Deviant behavior in youth: methods of socio– pedagogical prevention	97
Бродельщикова Людмила Евгеньевна, Шкваренко Галина Васильевна	Развитие социально–коммуникативных навыков у учащихся инклюзивного образования	103
Василенко Татьяна Валерьевна, Кольцова Татьяна Михайловна	Профилактика девиантного поведения учащихся на уроках английского языка	107
Габбасова Ульяна Алексеевна, Энна Инна Александровна	Актуальные педагогические стратегии профилактики девиантного поведения подростков в условиях общеобразовательной школы	112
Гапбасова Гулжанат Аскарровна	Шет тілі мамандықтарының студенттерін жазбаша сөйлеуді оқыту процесін модельдеу	115
Домнич Александр Николаевич	Профилактика застенчивости у обучающихся старшего подросткового возраста	119
Жарасбаева Зибатуль Батырхановна	Білім беру ұйымдарында оқушылардың психологиялық және әлеуметтік ауытқуларын алдын алу: педагогикалық тәсілдер мен әдістер	124
Жумабаева Сауле Кагармановна	Анализ эффективности различных методик профилактики девиантного поведения на уроках физики	128

4 СЕКЦИЯ

Зеленцова Виктория Валерьевна	Интеграция психологических и педагогических подходов в цифровые образовательные игры для профилактики буллинга в начальной школе: исследование эффективности и вызовов внедрения	131
Зиновьева Александра Юрьевна	Интерактивные методы против девиаций: воспитание через игру и творчество	136
Идрисова Наталья Владимировна, Грамма София Васильевна	Социальное партнерство семьи, школы и общества в воспитательной деятельности	141
Какишева Нурсулу Тралыевна, Бакун Айнура Тулегеновна	Эффективные педагогические практики и подходы в профилактике девиаций в организациях образования	145
Карина Аягүл Алпысбайқызы, Ахметбекова Ажар Болтириковна	Сөйлеу тілі бұзылысы бар балаларға ұйымдастырылған оқу қызметінде нейробаннерді қолдану	150
Кирилюк Лилия Вильдановна	Профилактика речевых нарушений как способ предотвращения девиантного поведения в школе	154
Куанышбаева Малика Талгатовна, Демисенова Шнар Сапаровна	Исследование эффективности программы развития толерантности личности в полиэтнических группах обучающейся молодежи	157
Кулинич Татьяна Николаевна	Как избежать перегрузки детей при логопедической коррекции: принципы эффективной работы с дошкольниками в контексте инклюзивного образования	162
Кундубаева Алмагуль Утепаевна	Воспитание ответственности через практические занятия по физике: профилактика асоциального поведения у школьников	165
Лебедева Ольга Александровна	Профилактика девиации в организациях образования казахстана: совокупность современных подходов методов и приёмов	168
Лукович Анна Васильевна	Методы формирования позитивного поведения обучающихся в образовательном процессе	174
Малыгин Андрей Леонидович, Жаркимбаева Динара Есмагамбетовна	Использование педагогических практик как инструмента профилактики девиантного поведения подростков в условиях образовательного пространства	178
Мустафина Асель Сапаргалиевна, Абдулина Айгуль Сапаргалиевна	Дамуында ауытқулары бар балаларды оқытудағы тиімді әдістерді қолдану	182
Мустафина Виолетта Саматовна, Пименова Полина Михайловна	Взаимосвязь стрессоустойчивости и агрессивной коммуникации у студентов бакалавров	187

4 СЕКЦИЯ

Нагайцев Тарас Олегович, Демисенова Шнар Сапаровна	К проблеме формирования психологической готовности студентов–психологов к осуществлению психологической профилактики	191
Нагайцев Тарас Олегович, Демисенова Шнар Сапаровна	Теоретическое исследование проблемы психологической готовности студентов–психологов к будущей профессиональной деятельности	196
Назмутдинов Ризабек Агзамович, Калиниченко Оксана Викторовна	Профилактика девиаций в организациях образования	200
Ниетбаева Надира Ашировна, Абуова Ақерке	Онлайн және офлайн оқыту форматтарын біріктірудің артықшылықтары мен кемшіліктері	205
Нурлыбаева Аида Муратовна	Приемы и техники в педагогической практики для профилактики девиаций в организациях образования	210
Нұрбекова Балнұр Жомартқызы, Аюуш Жайнагуль	Ерекше білім беруді қажет ететін оқушыларға жаратылыстану пәндерінде оригамиді қолдану	214
Осипова Светлана Павловна	Эффективные педагогические практики в области профилактики девиаций в организациях образования	218
Raizullayev Yerzhan, Togizbayev Daulet	Effective use of problem–based situations in english language teaching	221
Позднякова Наталья Сергеевна	Геймификация как инструмент создания инклюзивной и безопасной образовательной среды	226
Рагимова Рамиля Незаметдинқызы, Шалгимбекова Кенжегуль Сапышевна	Методика разработки дифференцированных заданий для обучения младших школьников английскому языку	231
Сакаева Елена Константиновна, Жиентаева Гульзада Бауыржановна	Инклюзивное образование и его влияние на преподавание английского языка в школах казахстана	235
Сакаева Елена Константиновна, Жиентаева Гульзада Бауыржановна	Использование проектной деятельности в преподавании английского языка в школах Казахстана	240
Серикова Марзия Амантаевна, Ахатов Айдархан Габдуллинович	Геометрия сабақтарында кейбір есептерді Әл–фарабидің әдісімен шешу жағдайларын қарастыру	243
Сивакова Анастасия Робертовна, Кушкинбаева Мерамкуль Жолаушыбаевна	Педагогические подходы к профилактике девиантного поведения в колледже	248
Стрельцова Анастасия Юрьевна	Формы и методы профилактики зависимости от социальных сетей у подростков	252

4 СЕКЦИЯ

Султанова Марья Мнайдаровна	Кибербуллинг и его взаимосвязь с аутодеструктивным поведением	256
Тлеухор Акниет Рахметкаликызы	СТЖД III –ШІ деңгейдегі балаларға мнемотехникаарқылыбайланыстырып сөйлеуін дамыту	260
Токмурзов Алибек Маралбекович	Развитие системы образования на территории Костанайского региона в 20–40 годов XX века	264
Тугаева Эльвира Жангельдиновна	Интерактивные подходы в работе с подростками: эффективная профилактика девиантного поведения	270
Тулупова Динара Мараловна	Білім беру ұйымдарында ауытқулардың алдын алу: психологтың рөлі және тиімді педагогикалық тәжірибелер	274
Удовиченко Виктория Викторовна	Раннее идентифицирование эмоциональных и психологических девиаций у школьников с использованием искусственного интеллекта в контексте педагогической и психологической диагностики	278
Хайруллина Оксана Нуруллоевна	Социально – ориентированная личность школьника, как результат эффективной работы психологической службы школы	283
Хасанова Канагат Жасулановна, Есенгалиева Жанар Жалгасовна	Жасөспірімдер арасындағы ауытқулардың алдын алу саласындағы педагогикалық тәсілдер	288
Хусаинова Гульсайра Маратовна, Каленова Гульнар Маратовна	Тәрбие процесіндегі отбасы, мектеп және қоғам арасындағы әлеуметтік ынтымақтастық	292
Цыгулева Наталья Ивановна	Внедрение цифровых технологий в стратегии профилактики интернет–зависимости среди подростков: психолого–педагогические и технологические аспекты	295
Чупрова Варвара Валериевна, Аубакирова Юлия Доскановна	Роль русского языка и литературы в реализации эффективных педагогических практик по профилактике девиантного поведения в образовательной среде	300
Шамсутдинова Амина Абдухамитовна	Роль биологического образования в профилактике девиантного поведения учащихся	304
Шокимова Сайран Азнабаевна, Ермуханова Инара Ибраимовна	Деятельность центра психологической поддержки в контексте современного образования	307

**«ҚАЗІРГІ ӘЛЕУМЕТТІК МӘДЕНИ ЖӘНЕ ГЕОСАЯСИ НАҚТЫЛЫҚТАҒЫ ҚҰНДЫЛЫҚТАР –
ТӘРБИЕНІҢ ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ НЕГІЗІ» атты
АЛТЫСАРИН ОҚУЛАРЫ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ–ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛДАРЫ
МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ
«ЦЕННОСТИ КАК КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ ОСНОВА ВОСПИТАНИЯ В СОВРЕМЕННЫХ
СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ И ГЕОПОЛИТИЧЕСКИХ РЕАЛИЯХ»**

Материалдар жинағын
Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай
өңірлік университеті
Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық
институтының
педагогика, психология және арнайы білім
беру кафедрасында теріліп, беттелді

Компьютерлік беттеу:
Жетписбаева А.А., Ермаганбетова А.Б.

Мекен-жай:
110000, Қостанай қ., Байтұрсынов көш. 47
(Пединститут ғимараты, Тәуелсіздік к-сі
118, 626 каб.)
Тел.: 8 (7142) 54-58-74 (ішкі 120).

Пішімі 60*84/18.
Көлемі 100,7 б.т.
Электронды нұсқасы университеттің
ksu.edu.kz сайтында орналастырылған
мамыр, 2025 жыл

Сборник материалов набран и сверстан
кафедрой педагогики, психологии и
специального образования
педагогического института
им. У.Султангазина
Костанайского регионального
университета им. Ахмет Байтұрсынұлы

Компьютерная верстка:
Жетписбаева А.А., Ермаганбетова А.Б.

Адрес:
110000, г. Костанай, ул. Байтұрсынова 47
(корпус Пединститута, ул. Тауелсиздик
118, каб. 626).
Тел.: 8 (7142) 54-58-74 (вн.120)

Формат 60*84/18.
Объем 100,7 п.л.
Электронный вариант размещен на сайте
университета ksu.edu.kz
май 2025 год